't Zwelmpje

nieuwsbrief vogelwerkgroep Walcheren

Mezentrek langs de Nolledijk
Kleine Geelpootruiter in 't Vroon
Kuhls Pijlstormvogel langs Westkapelle
Verslag Midwintertelling 2009

24e jaargang, nummer 1, Juni 2009

't Zwelmpje is het contactblad van de vereniging Vogelwerkgroep Walcheren en verschijnt viermaal per jaar.

Vogelwerkgroep Walcheren

www.vwgwalcheren.nl

Redactie	Corstiaan Beeke & Johannes Luiten Nachtegaalstraat 18, 4335 CG Middelburg, 06-41812719 *zwelmpje@vwgwalcheren.nl*
Postadres	VWG Walcheren, p.a. Nachtegaalstraat 18, 4335 CG Middelburg
Voorzitter	Wouter van Zandbrink, Baaiweg 3, 4363 NN Aagtekerke, 06-22160358, *voorzitter@vwgwalcheren.nl*
Secretaris	Pim Wolf, Batenburg 63, 4385 HG Vlissingen, 06-22783428 *secretaris@vwgwalcheren.nl*
Penningmeester	Mario Aspeslagh, Nederstraat 3, 4332 AX Middelburg, 06-42320299, *penningmeester@vwgwalcheren.nl*
Onderzoeks-coördinator	Gerard Troost, Prins Johan Frisostraat 7, 4332 VB Middelburg, 06-48275077, *onderzoek@vwgwalcheren.nl*
Planologie	Floor Arts, Jan Campertstraat 31, 4361 DD Westkapelle, 06-22783429, *planologie@vwgwalcheren.nl*
AID Walcheren	Koos Minnaar, Obsidiaan 19, 4337 LL Middelburg, 0118-611547, *minboo@zeelandnet.nl*
Stookolieslacht-offers	Jaap van der Hiele , *vdhiele@zeelandnet.nl,* 06-53763628
Vogel- en egelop-vang De Mikke	(achterin Park Toorenvliedt), Koudekerkseweg 131A, 4335 SL Middelburg, 0118-62828, *demikke@zeelandnet.nl*

De contributie bedraagt € 18,- per jaar, over te maken op 12.44.38.059, Rabobank te Vlissingen. Adreswijzigingen naar administratie@vwgwalcheren.nl.

---

foto omslag: Kleine Strandloper, 't Vroon Westkapelle, januari 2009 (Corstiaan Beeke)

Inhoud

3 Notulen jaarvergadering 2008
6 Massale trek van mezen langs de Nolledijk
8 Een Kleine Geelpootruiter in `t Vroon van Westkapelle
10 Een 'kuhls pijlstormvogel' op 21 november 2008 langs Westkapelle
12 Midwintertelling januari 2009
17 Waarnemingen van vogels op Walcheren

Redactioneel

Een volgend Zwelmpje... We hoorden veel positieve geluiden over de nieuwe 'look'. Complimenten, Mario! De fotoafdruk is ook stukken beter geworden. En met veel Walcherse fotografen hebben we zo inmiddels een mooi versiermiddel. Dat was tien jaar geleden heel anders. Maar goed, toen hadden we de tekeningen van Jaco.

Corstiaan maakt een inhaalslag met de waarnemingen. Thomas laat de mezentrek langs de Nolledijk vorig najaar nog even leven en Rob doet dat met de Kleine Geelpootruiter van 't Vroon op Westkapelle. Nog even wat het Vroon betreft, de Vorkstaartplevier van dit voorjaar heeft dit nieuwe gebiedje nu echt op de kaart gezet. En anders doet Floor dat wel in de komende nummers. Hij heeft namelijk de broedvogels en de steltloperaantallen ervan bijgehouden.

Corstiaan en Johannes

Agenda

BBQ ***Vrijdag 28 augustus***
Alvast een aankondiging van deze smakelijke activiteit. Ook dit jaar zal de voorzitter gastheer zijn. Net zo traditioneel als de BBQ is de financiële bijdrage van telgroep Breskens. Daardoor zal slechts een geringe bijdrage van de leden gevraagd worden. Juist in de jaren waarin de VWG weinig actief was, bleek de BBQ een samenbindend karakter te hebben. Komt allen!
Baaiweg 3, Westkapelle

VWG-avond ***Woensdag 16 september***
Zet deze datum alvast in je agenda. Nadere details volgen nog. Iedereen is welkom, ook introducés! Tot ziens op 16 september!
19.30 uur, MicMec-gebouw, Korenbloemlaan 5, Vlissingen

Notulen jaarvergadering 2008, 18 februari 2009

Aanwezig: Peter Meininger, Corstiaan Beeke, Mario Aspeslagh, Winand Halfwerk, Pieter Beeke, Thomas Luiten, Jos Tramper, Koos Minnaar, Jan Hengst, Rob Sponselee, Jaco Walhout, Gido Davidse, Niels de Schipper, Ies Meulmeester, Floor Arts, Wouter van Zandbrink, Pim Wolf.
Afwezig met kennisgeving: Arjen van Gilst

Na een kort welkom door Wouter geeft Pim een bondige toelichting op de activiteiten in 2008. Corstiaan geeft de vergadering inzicht in de financiële toestand van de vereniging en leest het rapport van de kascommissie voor. Wouter neemt daarna afscheid van twee bestuursleden (Corstiaan en Pieter) en van de helft van de oude redactie, Thomas Luiten. Alledrie oogsten, voor bewezen diensten, bonnen en applaus. Na het terugblikken over het voor de vereniging zeer rustige 2008 stelt Wouter het nieuwe bestuur voor:

Voorzitter:	Wouter van Zandbrink
Penningmeester:	Mario Aspeslagh
Secretaris:	Pim Wolf
Lid Planologie:	Floor Arts
Coördinator Onderzoek:	Gerard Troost

De aanwezigen kunnen zich in deze kandidaten vinden.

Wouter geeft toelichting op de nieuwe plannen: diverse VWG-avonden met vergadering, projectbespreking en napauzeprogramma. Meer planologie, meer uitwisseling van kennis en ervaring. Meer ondersteuning van de leden, onder andere in rapportages in het Zwelmpje. In 2009 komen vier Zwelmpjes uit en een "inhaalnummer" voor de jaargang 2008.

Begroting VWG Walcheren 2009:

Begrote kosten 2009

Rabobank	€ 105,-
KvK	€ 30,-
ZMF	€ 20,-
Website	€ 75,-
SOVON	€ 20,-
Kosten lezingen	€ 200,-
Zwelmpje (4 maal incl. porto)	€ 900,-
Totaal kosten	**€ 1.350,-**
Rabobank saldo per 31 december 2008	*€ 3.643,43*
Aantal leden per 31 december 2008	*63*

Bij een uitgavenpatroon van 1.350 euro legt het bestuur de jaarvergadering twee alternatieven voor. Er is gekozen worden voor het handhaven van de contributie op € 18,00 (inkomsten 63 maal 18,00 = € 1.134,00) gecombineerd met het aanspreken van de reserve voor een bedrag van € 216,00. Het aanspreken van de reserve is naar het inzicht van het bestuur zonder meer verantwoord. De hoogte van de reserve ten opzichte van niet-stuurbare jaarkosten, is buitenproportioneel.

Dit wil het bestuur combineren met een opdracht aan alle leden om zich in te spannen het ledental te vergroten. Om te beginnen wil het bestuur de verenigingsavonden ook openstellen voor introducés.

Voorstel is dus om:
- in te stemmen met de begroting van de begroting van de kosten 2009;
- in te stemmen met het vaststellen van de contributie op 18,00 en de reserve aan te spreken voor € 216,00;
- actief introducés mee te nemen naar verenigingsavonden.

De voorstellen worden aangenomen. Enkele bekende "vogelaars"die nog geen lid zijn krijgen een Zwelmpje en een brief als uitnodiging.

Lopende zaken

Wat de website betreft, Peter ziet nog steeds potentie in de DeltaBirding-site, maar er moet nog veel gebeuren voordat we er wat mee kunnen. Pim neemt contact op met Jethro Waanders. In de tussentijd komt er een sobere website, waar in ieder geval de belangrijkste informatie eenvoudiger te vinden is.

Rondvraag

Peter merkt op dat er een enorme kapwoede heerst op Walcheren: her en der kaalslag, minder en minder luwe hoekjes. Peter vraagt of de VWG hier eventueel een rol in kan spelen. Wouter vertelt dat de discussie hierover al vijf jaar geleden is gevoerd en dat toen wel enige aanpassingen in de fasering en omvang is aangebracht. Floor legt uit waarom de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Doel is om de wegheggen op te bouwen uit perevuur-resistente rassen. Ook de iepen zijn gerooid om schade, kosten en claims te vermijden. Wat er nu gerooid is, blijft twee jaar kaal en wordt daarna herplant maar niet eerder dan nadat de sloten en de akkerdammen zijn verbreed. Bij de diverse gemeenten is gematigde belangstelling om de beplanting en uitvoering zo milieuvriendelijk uit te voeren.

Niels meldt dat Vogelbescherming Nederland nog een Wetland-Wacht zoekt voor het Veerse Meer (deel is ook mogelijk). Belangstellenden kunnen mailen naar nielsde@zeelandnet.nl.

Jaco heeft rapporten geschreven over inventarisaties in Middelburg en biedt aan om die naar leden te zenden .

Jos merkt op dat de VWG lid zou kunnen worden van de Stichting Tuin/Hof van Walcheren. Blijven we in ieder geval op de hoogte. In de PZC stond een stukje over de wens van stichting De Red Lobsters voor een duikplek voor invaliden in Westkapelse Kreek. Wouter neemt contact op met de verantwoordelijke wethouder, met name ook over een eventuele meerjarenvisie.

Koos kaart de kringmap aan. Corstiaan biedt aan om een kringmap te maken; belangstellenden kunnen in de pauze op de lijst intekenen. Wensen voor ruilabonnementen kunnen naar Corstiaan. Een actuele ledenlijst zal via het Zwelmpje naar alle leden gaan.

Jaco stopt op 1 januari 2010 als SOVON-districtscoördinator voor Zeeland en zoekt een vervanger. Taken bestaan uit het coördineren van de tellingen van kolonievogels en het coördineren van de gegevensverzameling van de zeldzame broedvogels. Jaco stuurt een wervende tekst naar het Zwelmpje. In april komt Jaco samen met Karel Leeftink een verhaal houden over de inventarisatie van Boomkruiper en mezen op Walcheren. Huiszwaluw is Zeeland-dekkend geteld. Resultaat is 315 paar op Walcheren, zeer pover. Zwaartepunt is op Westkapelle.

Gerard geeft een korte presentatie van de telgegevens van de Walcherse Midwintertelling. Opvallende zaken: slechts twee Kleine Zilvers (was 19 in 2008), zes IJsvogels (was 14 in 2008) en veel eenden. Gerard maakt een stukje voor het Zwelmpje. Op verzoek van Alex Wieland wordt in 2009 de Roodborsttapuit provinciebreed geïnventariseerd. Er is een kaart waarop mensen op een stuk kunnen intekenen. Er vindt een Scholekster-telweekend op 2-3 mei plaats. Gerard geeft een korte toelichting op doel en methode. Er moeten flink wat atlasblokken op Walcheren geteld te worden (dezelfde blokken als in het Atlasproject). We nemen de telperiode wat ruimer. Gerard heeft een kaart bij zich waar de aanwezigen op de atlasblokken kunnen intekenen.

Floor doet een algemene oproep tot deelname aan de Planologie Werkgroep. In het kader van de boekenweek (half maart) geeft Floor op 16 maart om 19.45 uur een lezing in de Bibliotheek van Middelburg rond het thema 'Vogels en Vogelboeken'. Op zaterdag 21 maart om 7.00 uur is er een aansluitende excursie in het Nollebos.

De vergadering wordt gesloten om 21.05 uur.

Pim Wolf, secretaris

Massale trek van mezen langs de Nolledijk

Elk najaar beleeft op Walcheren zijn eigen hoogtepunten. Het ene seizoen wordt getekend door goede dagen op Westkapelle, het andere jaar wordt de ene dwaalgast na de andere ontdekt en het najaar erna blijkt de Nolledijk weer de beste plaats te zijn om vogels te zien op Walcheren. Het afgelopen najaar van 2008 was zo'n jaar waarin je in oktober op dagen met zuid en oost op de duinen van Zuidwest-Walcheren moest staan. Het meest opvallend aan het afgelopen najaar waren de aantallen mezen en Goudhaantjes die vanuit Scandinavië (of verder: Oost-Europa?) massaal afzakten naar het zuiden. Ook nu bleek de Nolledijk met kop en schouders boven de andere telposten in het land uit te steken. Dankzij de ligging van de telpost kwamen de duizenden mezen vaak op ooghoogte langs en waren daardoor goed telbaar.

Het najaar begon op de 7e oktober toen het eerste golfje Goudhaantjes (72) en Zwarte Mezen (162) voorbij vloog. We werden compleet verrast toen de telpost op de 10e overspoeld werd met mezen; in ruim 7 uren telden we vooral veel Zwarte Mezen (3646) en Pimpelmezen (5824) en minder Koolmezen (658). De mezentrek ging de gehele dag door, maar de grootste aantallen kwamen langs tussen 10.00 en 12.00 uur. De mezen kwamen vaak in flinke groepen (tot 80 exemplaren) langs, vaak in gemengde samenstelling van drie soorten, wat het tellen er niet gemakkelijker op maakte. De mezen leken haast te hebben, want er werd slechts af en toe gefoerageerd in de struiken voor de telpost – de meeste groepen mezen keken niet op of om en vlogen strak door in zuidoostelijke richting. De ligging van de telpost bleek ideaal, want in de smalle duinstrook zaten de tellers (Peter Meininger, Pim Wolf, Gido Davidse, Karel Leeftink, Gerard Troost en ondergetekende) middenin de stroom vogels en vlogen de meesjes hun werkelijk om de oren. Fantastisch! Een ander fenomeen was die van de Goudhaantjes, die vaak samen met de mezen optrokken. In slierten tot wel 30 vogels schoten langs ons heen. We telden er die dag 522, wat natuurlijk een verpulvering van het oude dagrecord was.

> We werden compleet verrast toen de telpost op de 10e overspoeld werd met mezen

De volgende dag, 11 oktober, stond de wind eveneens uit zuid tot zuidwest (helemaal zo slecht niet!) en was de stroom nog steeds niet op. Sander Lilipaly telde die dag ruim 1500 Pimpels, 600 Zwarte Mezen en 430 Goudhaantjes. Op de 12e passeerden nog slechts enkele tientallen mezen en leek de trek voorbij. De dag daarna, 13 oktober, waaide de wind nog steeds uit zuid tot zuidwest en werden de twee tellers (Peter Meininger en ik) overrompeld door de tweede golf, zo mogelijk nog massaler dan de eerste golf op de 10e. Pimpelmezen waren nog steeds in de meerderheid (6230) en ook Zwarte Mezen waren nog niet op (1845), maar nu vlogen er ook veel Koolmezen (4198). Telpost De Vulkaan bij Den Haag miste de eerste golf mezen op de 10e vrijwel geheel, maar kregen wel de tweede stroom vogels mee (op de 12e) met ongeveer 6000 Pimpelmezen. De Nolledijk scoorde de dag erna nog iets hoger, waarmee ze het Nederlandse Pimpelmeesrecord weer op haar naam zette. Op de 13e waren ook de Goudhaantjes weer massaal aanwezig, met 594 getelde vogels – ook een verbetering van het recordaantal op de 10e.

Hierna bleef het een week vrij rustig, mede veroorzaakt door enkele depressies en verkeerde wind. In de laatste helft van oktober druppelde de mezentrek langzaam na. Opeens toch weer een uitschieter, toen er op de 23e weer 3127 Pimpelmezen werden geteld. Zwarte Mezen en Koolmezen waren nu toen wel minder vertegenwoordigd. Ook de Goudhaantjes vlogen door, met bijvoorbeeld 322 vogels op de 20e en 175 op de 23e.

Onvergetelijk, deze mezenstroom. Raadselachtig ook. Waar kwamen ze vandaan? Waarom zo massaal? Waar gingen ze heen? Hoe dan ook, het waren ervaringen die nog lang zullen heugen, zeker nu de telpost en haar omgeving volledig op de schop ligt en niemand weet hoe de omgeving van de telpost er het volgende najaar uit zal zien.

Thomas Luiten

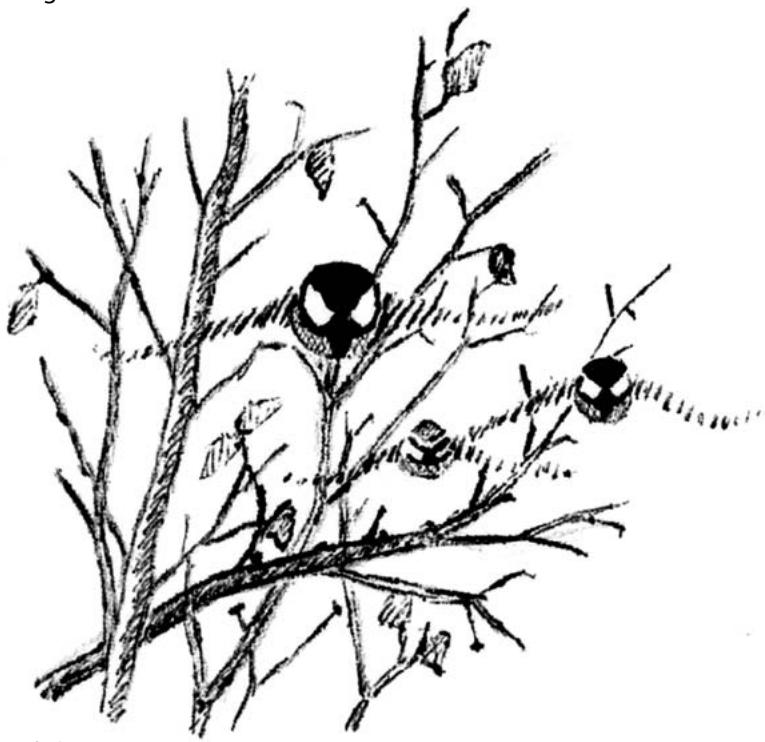

Tekening: Johannes Luiten

Een Kleine Geelpootruiter in `t Vroon van Westkapelle

Tja, vogelen op Walcheren in 2008 was erg lucratief: Kraanvogels, Koereigers, Hop, hybride Ringsnavel-xStormmeeuw, Steltkluten, Terekruiter, Vale Gier, Poelruiter, Gestreepte Strandloper, Kleine Vliegenvanger en leuke zeetrek met als hoogtepunt een Kuhls/Scopoli`s Pijlstormvogel. Het zijn zo maar wat hoogtepunten waar velen van hebben kunnen genieten.

Walcheren staat al enkele tientallen jaren op de kaart als het gaat om zeldzaamheden. Verwezenlijkt door het fanatisme van het steeds aangroeiende clubje Walcherse vogelaars en de gunstige ligging van ons voormalig eiland voor veel trekvogels. Enkele leuke soorten in 2008 zijn te danken aan de natuurontwikkelingsgebieden zoals het Zandvoortweggebied en het gebied rond `t Vroon bij Westkapelle. Voorbeelden zijn een Terekruiter in het Zandvoortweggebied en Poelruiter en Gestreepte Strandloper in de gebieden `t Vroon aan de Hoge Weg / K. de Vosweg. Het laatste gebied is nog volop in ontwikkeling maar dit neemt niet weg dat het een sterke aantrekkingskracht heeft op veel soorten, voornamelijk steltlopers.

Deze steltlopers worden aangetrokken door ondiepe plassen met oeverzones. Voor vogelaars is het dan een mooie gelegenheid om in voor- en najaar alert te zijn om tussen het gewone spul te gaan zoeken naar wat leuks of nog beter, die ene dwaalgast… Zo was ik op 17 oktober 2008 om ongeveer 11.40 uur aanwezig langs de Hogeweg waar je zowel links als rechts van deze weg goed het gebied kan overzien. Ten WZW van de weg liepen tientallen kieviten en een ruiterachtige steltloper. Na enkele seconden viel het kwartje, een Kleine Geelpootruiter!!

De belichting was perfect en de vogel liep niet ver van de weg. Zonder na te denken begon ik te filmen en tegelijkertijd te bellen.

De determinatie was eenvoudig, een vrij kleine en vooral slanke ruiter met een opvallende lange handpenprojectie, vrij lange gele poten, duidelijke lichte wenkbrauwstreep tot het oog in contrast met de donkere teugel, een donkere slanke snavel, grijsbruine buff op de borst, en op de dekveren en tertials lichte kartels, wat aanwijzingen waren dat het om een juveniele/1e-najaar vogel ging. Bovendien vloog de vogel korte stukjes, waarbij de bovenstaartdekveren en stuit wit waren.

> Zonder na te denken begon ik te filmen en tegelijkertijd te bellen.

Met al deze kenmerken kon ik een juveniele Tureluur uitsluiten. Juveniele Tureluurs hebben geeloranje poten en soms gaat men daar de fout mee in. Een Tureluur is echter wezenlijk anders. Zijn grotere broer, de Grote Geelpootruiter, heeft een langere en stevigere, ietwat opgewipte snavel en heeft bovendien de bouw en grootte van Groenpootruiter.

De Kleine Geelpootruiter is in totaal door een kleine twintig man gezien. Al snel kwamen er diverse Walcherse vogelaars op de ontdekking af, o.a. Pim Wolf, Gerard Troost, Corstiaan Beeke en Gido Davidse konden de determinatie bevestigen. Zelfs het nieuw aanstormend Walchers talent Izak Weststrate en Marc Goedbloed konden aanschuiven en keken hun ogen uit. Voor deze jonge vogelaars was het een geweldige belevenis en hun mondjes vielen geen moment stil, hongerig naar zoveel mogelijk informatie over hoe dit toch allemaal kon en tot stand is gekomen. Erg leuk allemaal! Later op de dag verplaatste de vogel zich op de voormalige ijsbaan, waar vanaf de zeedijk de vogel onder goede lichtomstandigheden kon worden waargenomen. Deze waarneming betrof een nieuwe Walcherse soort, ja alweer! Na de ontdekking van de Terekruiter, die helaas al snel weg was, nu dus wel een nieuwe die door andere Walcherenaren ook op hun lijst bijgeschreven kon worden! Voor mij was de Kleine Geelpootruiter een nieuwe zelfontdeksoort. De Kleine Geelpootruiter was de volgende dag weg ondanks goed zoeken.

Dit geval betekende de zevende voor Zeeland en ongeveer de 23e voor Nederland. Dit zijn de goed gedocumenteerde en aanvaarde gevallen die allemaal zijn ingediend bij het CDNA.

Walcheren heeft er dus 1, Zuid-Beveland 1, Noord-Beveland 1, Schouwen-Duiveland 3 en Tholen 1. Het 1e geval voor Nederland was op 16 april 1964 bij Yerseke en is met terugwerkende kracht aanvaard door het CDNA. De Kleine Geelpootruiter wordt in Nederland tussen april en november gezien, de meeste gevallen in mei en vanaf de late zomer tot in oktober. De soort broedt in Noord-Amerika en overwintert in zuidelijk Noord-Amerika tot in zuidelijk Zuid-Amerika en is een regelmatige dwaalgast in Europa. Vooral in Groot-Brittannië wordt de soort veel gezien en wintergevallen zijn daar vrij gewoon.

Rob Sponselee

Foto: Marcel Klootwijk

Een 'Kuhls Pijlstormvogel' op 21 november 2008 langs Westkapelle

Aangezien er goede wind was voorspeld, ging ik vrijdag 21 november 2008 naar Westkapelle om zeetrek te kijken. Ik bleek niet de enige; er waren meer dan twintig man naar het hoekje achter het restaurant gekomen. Gelukkig was ik vroeg, zodat ik nog een fatsoenlijk plekje had. De wind was inderdaad goed: noordwest 8 met af en toe 9 Bft.

Het was ca. kwart over acht, nog niet eens helemaal licht, toen ik op grote afstand een 'raar beest' in beeld kreeg, dat wil zeggen, een vogel die ik niet direct op naam kon brengen. 'Is het nu een meeuw of een pijl', moet ik even gedacht hebben. Het was in elk geval een vogel van formaat Zilvermeeuw die rustig keilend uit het noorden aan kwam zetten. Het duurde een minuutje voordat het tot me doordrong en ik mijn vermoeden van een 'kuhls pijl' de groep in slingerde. Toen bleken nog enkele mensen de vogel al in beeld te hebben. Grote consternatie natuurlijk, niet iedereen kon de vogel zo gauw in beeld krijgen. Uiteindelijk zagen zo'n 15 mensen hem langskomen, sommigen wisten hem nog ten zuiden van het restaurant op te pikken. De vogel kwam niet veel dichterbij dan zo'n 800 meter, toch iets te ver om details te zien, zeker met dit licht. Eigenlijk wisten we meteen dat het om een 'kuhls pijl' ging èn dat we hem nooit echt op soort zouden kunnen brengen. Sinds de vroegere soort Kuhls Pijlstormvogel enkele jaren geleden in Kaapverdische, Kuhls en Scopoli's Pijlstormvogel is opgesplitst, vliegen er dus drie sterk gelijkende soorten rond.

De vogel zag er als volgt uit: formaat Zilvermeeuw, bovenzijde grijsbruin (toonde donker, maar er was weinig licht), buik en centrale deel ondervleugels helder wit, lange vleugels naar beneden gehouden bij het rustige keilen (en dat bij 8-9 Bft...), daarbij soepele, vrij trage vleugelslagen bij het neerwaartse deel van de bogen, vleugel geknikt doordat hand naar achteren werd gehouden, grote lange kop en snavel.

> Het duurde een minuutje voordat het tot me doordrong en ik mijn vermoeden van een 'kuhls pijl' de groep in slingerde.

Gezien het vliegbeeld is een Kaapverdische Pijl (calonectris edwardsii) onwaarschijnlijk; het flinke formaat doet vermoeden dat het een Kuhls Pijl (c. borealis) is en geen Scopoli's Pijl (c. diomedea), maar door de afstand en het matige licht hebben we de snavel en de onderzijde van de vleugels niet goed genoeg gezien.

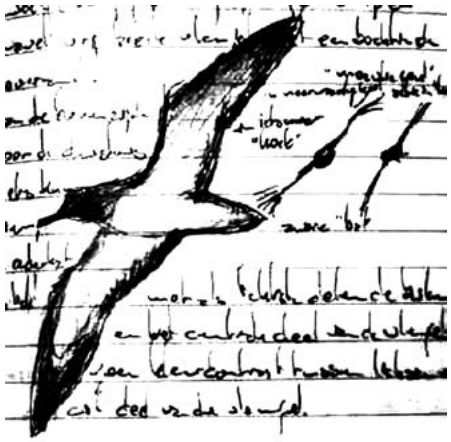

De dag vóór deze waarneming was een Kuhls Pijl enige tijd ter plaatse gezien bij Oostende. Op 2 december werd vervolgens een nog levende Kuhls Pijlstormvogel van een schip geraapt dat de Rotterdamse haven invoer. Ook de waarneming de dag ervoor en de vondst maken het verleidelijk te speculeren dat het in al deze gevallen om dezelfde vogel ging.

Het gebeurde allemaal in een zeegebied van enkele tientallen kilometers groot. In dat geval zou de determinatie rond zijn en kunnen we hem allemaal op ons soortenlijstje bijschrijven, maar ja, het blijft speculatie.

Al met al een heel erg enerverende waarneming: mijn eerste grotere pijl in Nederland. Verder was het ook een erg fijne zeetrekdag, met onder meer twee Stormvogeltjes, zeven Vaaltjes, vijf Rosse Franjepoten en twee Kleine Alken. Ies M, Pim, Thomas, Rob, Rinse van der Vliet, Ben Wielstra, Vincent de Boer, Pieter van Veelen, Thomas van der Es en Reinder Genuit, bedankt voor het sturen van beschrijvingen. Ies M heeft het geval bij de CDNA ingediend. Het blijkt overigens dat de combinatie Pim, Rob, Thomas, Aart Vink en Pieter van Veelen goed is voor grotere pijlen: zij waren de gelukkigen die ook de Grote Pijlstormvogel van Westkapelle op 10 september 2007 zagen.

Mark Hoekstein

Oproep

In dit digitale tijdperk wordt er ook op Walcheren steeds meer gefotografeerd. Bij deze een vriendelijk verzoek aan de fotograferende vogelaars en vogelende fotografen: graag mooie foto's die je beschikbaar wilt stellen voor 't Zwelmpje mailen naar *zwelmpje@vwgwalcheren.nl* Graag de bestanden zo groot mogelijk mailen, dan probeert vormgever Mario er wel het maximale uit te halen. Alvast bedankt!

Midwintertelling januari 2009

In het weekend van 17 januari was weer de internationale midwintertelling. Deze telling wordt in Nederland gecoördineerd door SOVON met als Zeeuwse coördinator Jan-Willem Vergeer. Onze vogelwerkgroep deed voor de 26ste opeenvolgende keer mee met deze telling. De coördinatie voor Walcheren was vanaf 2003 tot de midwintertelling van 2009 in handen van Pieter Beeke, die vanaf de midwintertelling 2009 het stokje heeft overgedragen aan ondergetekende. De resultaten in dit artikel hebben enkel betrekking om het binnendijkse gedeelte van Walcheren.

Weer

Het telweekend van 17 en 18 januari werd gekenmerkt door overwegend zwaarbewolkt en regenachtig weer met een stevige zuidwestelijke wind (rond kracht 7). De maximumtemperatuur lag beide dagen rond 7 graden, terwijl het 's nachts licht vroor. De weken voorgaande aan het telweekend werden gekenmerkt door flinke vorst met plaatselijk 's nachts temperaturen tot -15 graden.

Resultaten

De gebiedsdekking was goed, met uitzondering van een paar kleine gebieden is heel Walcheren geteld.

De resultaten (zie tabel 3) vertonen de kenmerken van een vrij koude winter, enkele vorst-gevoelige soorten waren in significant lagere aantallen als gemiddeld aanwezig. Dit is vooral goed te zien in de aantallen van Kievit en Goudplevier, maar natuurlijk helemaal in het nagenoeg totaal verdwijnen van onze Kleine Zilverreigers. De Wulp ging ook 45% achteruit ten opzichte van het gemiddelde van de vorige drie jaar (1.331 in 2009 t.o.v. gemiddeld 2.223 in 2006-08). Ook diverse roofvogelsoorten werden in lagere aantallen geteld (zie tabel 1).

Tabel 1: Overzicht sterk (>50%) afgenomen soorten in januari 2009 t.o.v. gemiddelde totaal 2006-2008

	gemiddeld 2006-2008	***Totaal 2009***
Kievit	3.495	570
Stormmeeuw	1.195	392
Goudplevier	1.195	300
Toendrarietgans	186,0	78
Torenvalk	35,0	12
Watersnip	23,7	11
Kleine Zilverreiger	22,7	2
Grote Mantelmeeuw	20,0	9
Zwarte Ruiter	16,7	6
Kleine Rietgans	15,7	0
Bokje	3,3	0
Blauwe Kiekendief	3,3	0
Smelleken	1,7	0

Tabel 2: Overzicht van de talrijkste soorten in januari 2009. Tussen haakjes staat aangegeven welke plaats de soort in januari 2008 innam.

1. Kolgans (5)	3.014
2. Wilde Eend (2)	2.568
3. Smient (1)	2.066
4. Grauwe Gans (7)	1.685
5. Meerkoet (15)	1.503
6. Wulp (4)	1.331
7. Kokmeeuw (3)	1.326
8. Soepeend (13)	729
9. Waterhoen (9)	717
10. Brandgans (12)	674

Enkele soorten uitgelicht

In de Nederlandse winterverspreiding van de Dodaars ligt altijd de nadruk op ZW-Nederland. Grote aantallen overwinteren in bijvoorbeeld het Veerse Meer. De landelijke trend is nog steeds positief, maar op Walcheren is daar niet zoveel van te merken.

Na 2006 gaat er elk jaar ongeveer 25% vanaf (zie figuur 1). Van de aantallen in hotspots als de stedelijk gebieden van Middelburg en Vlissingen, de Veerse kreek en de kreek van Westkapelle was weinig meer over, en dit jaar dreef, waarschijnlijk mede door de vorst, ruim 30% van onze Dodaarzen in het Kanaal door Walcheren.

De Kolgans doet het wel goed. Ging eind jaren '90 de trend nog naar beneden, sinds 2000 is het tij gekeerd en lijkt de Kolgans zijn plek op Walcheren gevonden te hebben. De grootste aantallen zaten dit jaar rond Kleverskerke, in het Zandvoortweggebied en rond de Perduinsweg (Middelburg). Ook in voorgaande jaren was de noordelijke ring rond Middelburg de plek waar de Kolganzen verbleven (zie figuur 2). De Walcherse trend past in de landelijke trend waarin de Kolgans van ca. 500.000 vogels in 1999/00 gestegen in naar ca. 800.000 vogels in 2006/07, maar ook het beheer in de genoemde gebieden is mijns inziens een belangrijke oorzaak van de terugkeer van deze soort op Walcheren.

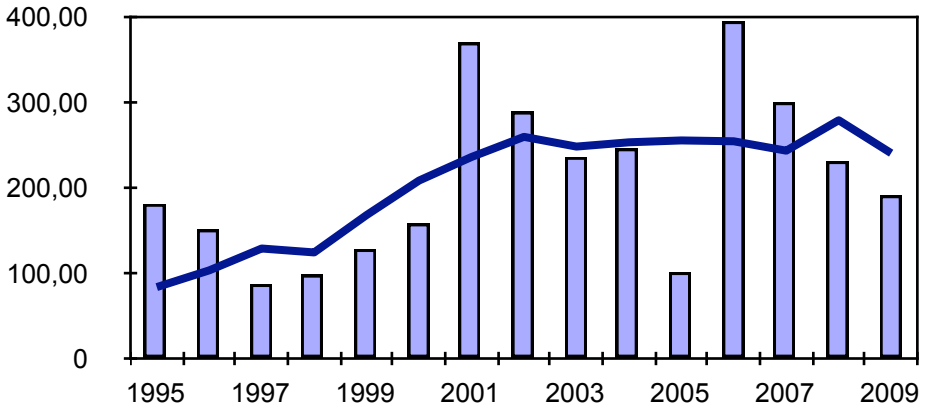

Figuur 1: Dodaars op Walcheren, midwintertellingen 1995 t/m 2009 (aantallen in staven, lijn = 5-jarig gemiddelde)

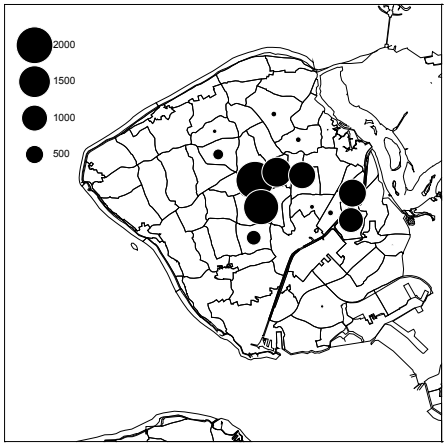

Figuur 2: Kolgans op Walcheren, midwintertellingen totalen 2004 t/m 2009

Het aantal Krakeenden (347 ex) is verreweg het hoogste aantal waargenomen tijdens de afgelopen midwintertellingen. Tien jaar geleden was de soort nagenoeg niet aanwezig op Walcheren, maar na de sterke toename van de Nederlandse broedpopulatie van deze soort (verdubbeld sinds 2000) laat hij ook op Walcheren een sterk toenemende verschijning zien. De hoogste aantallen werden net als vorig seizoen ook dit seizoen weer waargenomen in de Spuikom (Ritthem), de Rammekenshoek en het Oude Veerseweggebied. Opvallend afwezig was de soort in het kanaal door Walcheren (slechts 6 ex).

Wat betreft de niet-watervogels waren de aantallen Torenvalk (12) en Buizerd (34) beduidend lager dan voorgaande jaren, namelijk 35 resp. 51 exemplaren. Van alle roofvogelsoorten werden er minder gezien.

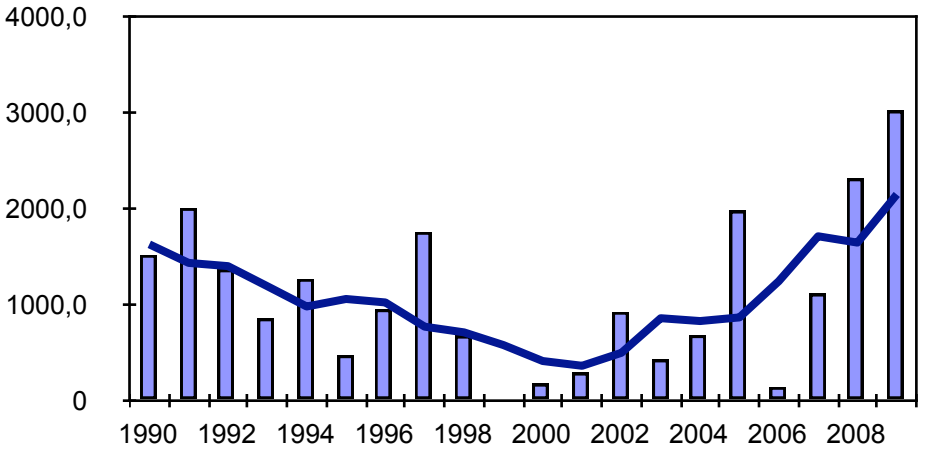

Figuur 3: Kolgans op Walcheren, midwintertellingen 1990 t/m 2009 (aantallen in staven, lijn = 5-jarig gemiddelde)

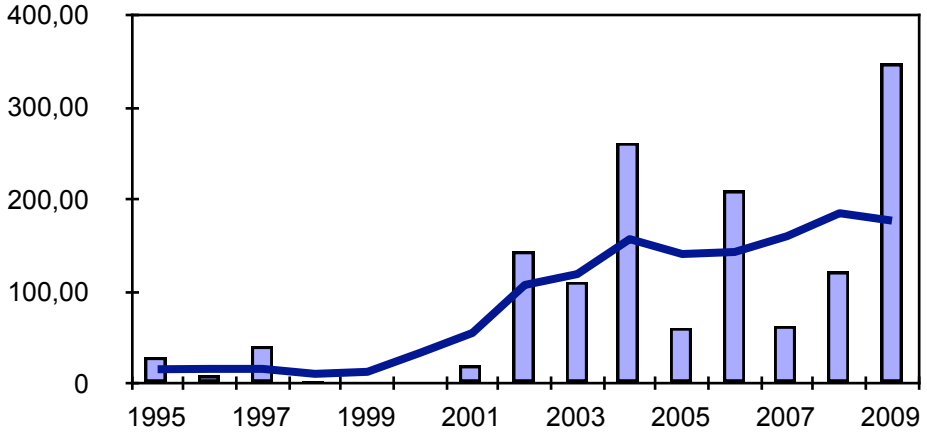

Figuur 4: Krakeend op Walcheren, midwintertellingen 1995 t/m 2009 (aantallen in staven, lijn = 5-jarig gemiddelde)

De enige uitzondering was de Slechtvalk, die met vijf exemplaren weer ongeveer op het driejarig gemiddelde zit (4,3 ex). Het aantal Eksters (174 ex) is lager dan het gemiddelde van de afgelopen drie jaar (334 ex). Zouden die Haviken echt zoveel Eksters eten…?

Dankwoord:
Dit jaar hebben de volgende personen geteld, waarvoor hartelijk dank:
M. (Mario) Aspeslagh, C.B. (Corstiaan) Beeke, P.C. (Pieter) Beeke, G.A. (Gido) Davidse, J.P. (Jan) Hengst, M. (Marcel) Klootwijk, S. (Sander) Lilipaly, P.L. (Peter) Meininger, E. (Erik) Sanders, G. (Gerard) Troost, F. (Fred) Twisk, J. (Jan) Willemse en P. (Pim) Wolf. Ook andere Walcherse vogelaars hebben nog aangeboden om mee te tellen. Hier hopen we volgend seizoen gebruik van te gaan maken.

Erik van Winden (SOVON Vogelonderzoek) wordt bedankt voor het aanleveren van de dataset en zijn hulp bij het maken van het kaartje.

Literatuur:

- Beeke, P C, 2004, Midwintertelling 2004, 't Zwelmpje 19.1
- Beeke, P C, 2005, Midwintertelling 2005, 't Zwelmpje 20.1
- van Dijk, A J, Boele, A et al 2009, Broedvogels in Nederland in 2007, SOVON-monitoringrapport 2009/01.
- Geertse, G, 2003, Midwintertelling 2003, 't Zwelmpje 18.1
- Hustings, F, Koffijberg, K, van Winden, E, van Roomen, M et al 2008, Watervogels in Nederland in 2006/2007, SOVON-monitoringrapport 2008/04

Gerard Troost

Tabel 3: resultaten midwintertelling Walcheren januari 2009

Dodaars	191	Havik	1
Fuut	18	Sperwer	3
Aalscholver	87	Buizerd	34
Kleine Zilverreiger	2	Torenvalk	12
Blauwe Reiger	46	Slechtvalk	5
Knobbelzwaan	236	Waterral	2
Zwarte Zwaan	30	Waterhoen	717
Kleine Zwaan	127	Meerkoet	1.503
Wilde Zwaan	2	Scholekster	412
Rietgans ongedet.	2	Goudplevier	300
Toendrarietgans	76	Zilverplevier	1
Kolgans	3.698	Kievit	570
Grauwe Gans	2.757	Kemphaan	20
Soep-/Boerengans	217	Watersnip	11
Indische Gans	6	Houtsnip	1
Canadese gans	9	Wulp	1.331
Grote Canadese Gans	200	Zwarte Ruiter	6
Brandgans	807	Tureluur	39
Nijlgans	100	Groenpootruiter	4
Bergeend	59	Witgat	5
Smient	2.066	Steenloper	28
Krakeend	347	Zwartkopmeeuw	2
Wintertaling	255	Kokmeeuw	1.326
Wilde Eend	2.568	Stormmeeuw	392
Soepeend	729	Kleine Mantelmeeuw	18
Pijlstaart	17	Zilvermeeuw	497
Slobeend	11	Grote Mantelmeeuw	9
Tafeleend	57	Velduil	1
Kuifeend	545	IJsvogel	6
Brilduiker	2	Grote Gele Kwikstaart	1
Nonnetje	1	Ekster	174
Middelste Zaagbek	37		

Totaal 63 soorten 22.736 vogels

Waarnemingen van vogels op Walcheren

Omdat Westkapelle met het aangrenzende Vroon momenteel één van de meest interessante vogelplekken op Walcheren is, wordt daar ook erg veel gevogeld en dus ook gezien. In beide waarnemingenoverzichten zal Westkapelle worden afgekort als WK. Voor het maken van beide overzichten werd dankbaar gebruik gemaakt van www.waarneming.nl en www.trektellen.nl. In de overzichten zijn waarnemingen verwerkt van de volgende personen: Floor Arts (FA), Mario Aspeslagh (MA), Corstiaan Beeke (CB), Pieter Beeke (PB), Gido Davidse (GD), Arjen van Gilst (AvG), Ies Goedbloed (IG), Jan Goedbloed (JG), Marc Goedbloed (MG), Mark Hoekstein (MH), Henk Huige (HH), Roger Joos (RoJ), Adri Joosse (AJ), Marcel Klootwijk (MK), Karel Leeftink (KL), Sander Lilipaly (SL), Johannes Luiten (JL), Thomas Luiten (TL), Peter Meininger (PLM), Ies Meulmeester (IM), Arjan Ovaa (AO), Erik Sanders (ES), Joop Scheijbeler (JS), Rob Sponselee (RS), Jos Tramper (JT), Jan Tuin (JTu), Fred Twisk (FT), Jaco Walhout (JW), Pim Wolf (PAW) en verder van aan aantal niet-leden.

September – November 2008

Het najaar is zonder twijfel de beste periode om echte zeldzaamheden op Walcheren te zien. Dit overzicht bewijst dat maar weer eens, met soorten als Kuhls Pijlstormvogel, Amerikaanse Goudplevier, Kleine Geelpootruiter, Mongoolse Pieper en Kleine Vliegenvanger. Daarnaast was het trouwens ook echt genieten, met een heel scala aan schaarse soorten en ook veel goede trekdagen op Westkapelle en de Nolledijk.

Een waarnemingenoverzicht beginnen we zoals gebruikelijk met de Roodkeelduiker. De eerste **Roodkeelduiker** van dit seizoen vloog op 12/09 langs WK (IM, PAW, TL). **Parelduikers** werden hier ook opgemerkt: 21/10 2 ex (IM, TL), 12/11 (PAW), 21/11 2 ex (RS e.a.) en 22/11 (IM). Daarnaast passeerde een adulte **IJsduiker** de zeedijk van WK op 13/11 (PAW). **Kuifduikers** waren tamelijk schaars, met 2 ex op zee bij Dishoek op 26/09 (JG) en 2 ex op 30/11 aan de binnenzijde van de Veerse Dam (CB). Van 03/10 tot 11/10 verbleef een **Geoorde Fuut** op de Kreek van Westkapelle (o.a. PAW) en op 09/10 werden er vanaf de Polredijk al weer 50 op het Veerse Meer geteld (MK). **Roodhalsfuten** vlogen langs WK op 28/10 (JG), 21/11 (IM, TL) en 22/11 (IM, TL). In deze periode werden slechts 22 **Noordse Stormvogels** geteld vanaf de zeedijk van WK (sep 14, okt 7, nov 1). De beste dag was 08/09 met 13 ex. (TL e.a.). Op 21/11 passeerde hier een heuse dwaalgast in de vorm van een **Kuhls Pijlstormvogel** (MH, PAW, TL e.a.). Vooral vanwege de afstand was Scopoli's Pijlstormvogel niet uit te sluiten, maar dat mocht de pret niet drukken. Elders in dit Zwelmpje meer over deze waarneming. Eind september en begin oktober waren er enkele heel goede zeetrekdagen op WK, met vooral grote aantallen **Grauwe Pijlstormvogels** (N = 461). In de middag van 30/09 werden er al 75 ex. geteld, maar op 01/10 passeerde de bulk, met een fenomenaal dagrecord van 313 ex. Het oude dagrecord werd hiermee meer dan verdubbeld (was 146 op 29/09/2005). Op 02/10 vlo-

gen er nog eens 29 ex langs en ook 16/10 was een leuke dag met 26 ex. Zoals in de meeste jaren was de **Noordse Pijlstormvogels** veel minder talrijk (N = 56). Voor deze soort waren 01/10 en 02/10 de beste dagen met 22 en 14 ex. De laatste vloog langs op 28/10 (TL). Na minstens één **Vale Pijlstormvogel** langs WK in augustus zouden er nog eens vijf in september en oktober volgen: twee op 30/09 (PAW, PLM, TL e.a.), en één op 01/10 (CB, TL, e.a.), 03/10 (PAW e.a.) en 21/10 (IM, TL). Ook **Stormvogeltjes** ontbraken niet in al het zeevogelgeweld bij WK: 03/10 (PAW), 21/11 2 ex (IM e.a.) en 22/11 (IM, TL). **Vale Stormvogeltjes** (N = 48) werden gezien op de volgende data: 29/09 4 ex (TL), 30/09 (IM, PAW, TL), 01/10 (TL e.a.), 02/10 14 ex (TL e.a.), 03/10 12 ex (PAW e.a.), 04/10 (PAW), 16/10 7 ex (RS e.a.), 21/10 (IM, TL), 21/11 5 ex (IM e.a.) en 22/11 2 ex (IM, TL). Hoge aantallen **Jan-van-genten** trokken langs WK op 01/10 (896 ex, TL e.a.), 02/10 (639 ex, TL) en 16/10 (910 ex, RS). Juveniele **Kuifaalscholvers** verschenen op zee bij WK op 01/11 (kort aanwezig, IM en PB) en 19/11 (Zuiderhoofd, RS). De **Koereiger** die JG op 15/10 ontdekte bij Dishoek droeg een metalen ring, wat kan duiden op een niet wilde herkomst. Overtrekkende **Grote Zilverreigers** werden gezien vanaf de Nolledijk op 14/09 (KL, RoJ, RS) en 02/11 (2 ex, PAW) en over de Trommelweg bij Domburg op 08/11 (TL). Daarnaast werden in de hele periode verspreid over Walcheren nog tenminste zeven pleisterende exemplaren gezien. Een spectaculair dagrecord voor WK werd op 11/09 bijgeschreven, toen in 2½ uur tijd 254 **Blauwe Reigers** overvlogen (TL). De grootste groep bestond uit 54 vogels. Op 06/11 was een **Ooievaar** aanwezig langs de Zoetendaalseweg ten noorden van Grijpskerke (J. Sterk). Een juveniele **Zwarte Ooievaar** hing op 11/09 plotseling boven de tuin van SL in 't Zand, Middelburg. TL kon de vogel oppikken bij Ter Hooge en RS zag hem boven West-Souburg. Diverse mooie groepen **Lepelaars** doorkruisten het luchtruim boven Walcheren: 09/09 65 ex Dishoek (JG), 11/09 13 ex Dishoek (JG), 14/09 46 ex Nolledijk (RS) en 03/10 19 ex WK (A. Vink). De eerste gemelde **Kleine Rietgans** liep op 15/10 langs de Schoneweg bij WK (PAW). Op 13/11 vlogen er 900 over WK (JT) en 740 over Aagtekerke (SL). Ook op 16/11 trokken flinke groepen over, met o.a. 520 ex over Middelburg (SL). Het hoogste dagtotaal **Rotganzen** dat langs WK vloog was 951 op 16/10 (RS e.a.). Vermoedelijk dezelfde twee **Casarca's** die in augustus ook al aanwezig waren werden in september nog enkele keren gezien in het Vroon bij WK. De laatste melding was op 26/09 (JT). Een vrouwtje **Zomertaling** werd daar gezien op 03/09 en 05/09 (TL). Daarnaast zat er eentje langs de Zandvoortweg op 05/09 en vloog er eentje in een groep Zwarte Zee-eenden mee langs WK op 12/09 (IM, PAW, TL). Een groepje van 15 **Toppers** passeerde WK op 16/10 (RS e.a.). Op 17/11 zwom een **Grote Zeeeend** op het Veerse Meer bij de Haringvreter (MH, SL) en in de gehele periode vlogen er in totaal 19 langs WK. Na een **Blauwe Kiekendief** op 23/09 bij Vrouwenpolder (N. Dek) en eentje op 27/09 in het Vroon bij WK (E. Verhulst) trokken er vanaf 20/10 nog eens acht in oktober en zestien in november door, waarvan vijf op 02/11 langs de Nolledijk (PAW). Doortrekkende **Wespendieven** werden opgemerkt op de volgende data en plaatsen: 11/09 Nolledijk (PAW), 13/09 2 ex WK (IM, PAW) en eentje over Vlissingen (PAW), 14/09 7 ex Nolledijk (RS e.a.), 15/09 2 ex Vlissingen (PLM) en 20/09 Oranjezon (RoJ). Een dagmaximum van 102 **Buizerds** passeerde de Nolledijk op 02/11 (PAW). **Ruigpootbuizerden** werden gezien vanaf de Nolledijk op 13/10 (juveniel, PLM en TL) en boven WK op 02/11 (adult, SL). Er waren verspreid over heel Walcheren teveel meldingen van **Haviken** om ze hier allemaal te noemen (N = 20). Ook werden er relatief veel doortrekkende **Visarenden** gemeld (N = 12): 09/09 Sint Laurens (RoJ) en een uur later eentje over het Zandvoortweggebied (PAW), op 13/09 3 ex WK (IM), eentje over Vlissingen (RS) en eentje over Middelburg (E. Paree), 14/09 Nolledijk (KL, RoJ, RS), 15/09 Dishoek (JG), 20/09 Oranjezon (RoJ), 07/10 Nolledijk (PAW, RS, TL) en 17/10 nogmaals over de Nolledijk (toerist). De enige **Roodpootvalk** van dit najaar vloog op 10/09 over Klein Valkenisse (JG). De meest in het oog springende waarneming van een **Boomvalk** werd gedaan door PAW in het Vroon bij WK. Hij zag hoe een Boomvalk een Tapuit sloeg en vervolgens lekker oppeuzelde. Daarnaast waren er nog negen meldingen van een Boomvalk in september en twee in oktober. Er waren niet minder dan 51 waarnemingen van een **Slechtvalk** (sep 12, okt 16, nov 23). Ook **Smellekens** waren niet bepaald zeldzaam te noemen (N = 25: sep 7, okt 15, nov 3). Een leuke bonus voor de tektellers die op 02/11 op de Nolledijk zaten was een groepje van vier **Kraanvogels** (GD, KL, PAW, PLM). Even daarvoor zag JG ze al boven Dishoek. Op 10/09 turfde TL een nieuw dagrecord op WK: er vlogen toen 550 **Bontbekplevieren** langs. Een **Morinelplevier** vloog op 24/09 samen met twee Turkse Tortels over het opslagterrein van WK (RS) en een dag later vloog

Kleine Strandloper, adult, 19 september 2008, Westkapelle. Foto: Thomas Luiten

er weer één over WK (PAW). De 650 **Zilverplevieren** die op 12/09 langs WK vlogen (IM) was weer een dagrecord. Een **Amerikaanse Goudplevier** in winterkleed werd op 22/10 gedetermineerd in het Zandvoortweggebied (AvG, RoJ) en op 02/11 zag RoJ weer een mogelijke 'amigo'. De hele maand september verbleven maximaal vier **Krombekstrandlopers** in het Vroon bij WK (div). De laatste werd daar gezien op 28/09 (PLM). Op 10/09 vlogen niet minder dan 350 **Drieteenstrandlopers** langs WK (TL), wat het zoveelste nieuwe dagrecord betekende. De enige **Temmincks Strandloper** (juv) in deze periode foerageerde van 01/09 tot 06/09 in het Vroon bij WK (TL e.a.). Het aantal **Kleine Strandlopers** in hetzelfde gebied liep op tot 12 ex op 20/09 en 21/09 (CB, FA). Daarnaast zaten er op 18/09 zes in het Oude Veerseweggebied (HH) en vlogen er 'kleintjes' langs WK op 12/09 (5 ex, IM) en 22/09 (4 ex, TL). De laatste **Bosruiter** stond op 28/09 in het Vroon (J. van der Zwaag). De eerste **Kleine Geelpootruiter** voor Walcheren werd op 17/10 in het Vroon bij WK ontdekt (RS). Na een aantal schaarse steltlopersoorten (Gestreepte Strandloper, Poelruiter en Grauwe Franjepoot) in de zomer van dit jaar was dit de eerste echte hoofdprijs in het

recent aangelegde natuurgebied. Helaas voor sommigen was de vogel alleen deze ene dag aanwezig. Op 11/09 vlogen er 169 **Watersnippen** over WK (TL). **Bokjes** werden opgemerkt op 18/10 in het Vroon (PB) en op zowel 18/10 als 20/10 in Oranjezon (R. van 't Hof, TL). De eerste **Houtsnip** van het najaar werd op 13/10 opgestoten op het opslagterrein van WK (CB). Daarna waren er in oktober nog drie meldingen en in november al weer 29. De bijna dagelijkse bemanning van de telpost op de zeedijk van WK leverde in totaal maar liefst 22 **Rosse Franjepoten** op (okt 9, nov 13). Het dagmaximum daar was vijf exemplaren op 23/11 (PAW). Daarnaast zwommen er op 22/11 twee Rosse Franjepoten aan de binnenzijde van de Veerse Dam (C. Brinkman), waarvan er eentje zelfs tot 29/11 aanwezig bleef. **Middelste Jagers** waren in deze periode met 92 exemplaren veel minder algemeen dan in het najaar van 2007. Het hoogste dagtotaal was 23 op 21/11 (IM e.a.). **Kleine Jagers** waren iets algemener (N = 198), met de beste dagen in de eerste helft van september: 08/09 (32 ex, TL), 10/09 (27 ex, TL) en 12/09 (27 ex, IM). Tussen 07/09 en 12/09 werden er tien **Kleinste Jagers** genoteerd en tussen

Grote Jager, 8 oktober 2008, Westkapelle. Foto: Thomas Luiten

29/09 en 03/10 nog eens negen. Daarnaast zag HH op 23/09 een vermoedelijke Kleinste Jager door het Oude Veerseweggebied vliegen. De **Grote Jager** was de algemeenste van deze familie (N = 244) met op 08/09 70 ex langs WK (TL) en daarna in september nog 27 ex, in oktober in totaal 105 ex en in november 42 ex, waarvan er op 21/11 27 passeerden (IM). Her en der doken ook **Zwartkopmeeuwen** op (sep 9, okt 9, nov 1). Leuk was dat de vogel bij de draaibrug van Souburg vanaf 21/10 weer terug was om op Walcheren z'n 15e (!) winter door te brengen (FA). **Dwergmeeuwen** trokken in flinke aantallen langs de zeedijk van WK op 02/10 (550 ex, TL e.a.), 03/10 (502 ex, PAW e.a.) en 21/11 (400 ex, IM). Een tamme, maar fitte 1e wk **Drieteenmeeuw** logeerde van 12/09 tot 17/09 in het Vroon bij WK (TL). **Vorkstaartmeeuwen** (N = 13, meestal juvenielen) vlogen langs WK op de volgende data: 01/10 (TL e.a.), 03/10 (adult, PAW e.a.), 04/10 (M. Zevenbergen), 16/10 (2 ex, RS e.a.), 17/10 (div), 28/10 (2 ex, TL e.a.), 02/11 (K. de Rouck) en op 21/11 vier vogels, die opvallend genoeg door alle tellers op JG na gemist werden. Daarnaast was er op 20/10 de gehele dag een juveniele Vorkstaartmeeuw in en rondom het Vroon aanwezig (IM e.a.). Op de zeedijk van WK werden bijna dagelijks meeuwen afgezocht, wat onder meer resulteerde in veel **Geelpootmeeuwen** (in september tientallen en in oktober en november vermoedelijk enkele honderden). Het hoogste aantal werd geteld op 23/10 met tenminste 52 individuen (IM). Buiten WK werden 1e kj Geelpootmeeuwen gezien in het Zandvoortweggebied op 09/09 (TL) en langs de Oude Veerseweg op 24/09 (JW). De **Pontische Meeuw** die op 06/09 op de zeedijk stond (IM, JL)

Drieteenmeeuw, 1e-wk, 17 september 2008, Westkapelle. Foto: Thomas Luiten

werd in september gevolgd door nog vier soortgenoten en in oktober en november door enkele tientallen. Een geringde hybride **Geelpoot- x Zilvermeeuw** werd op 14/10 in het Vroon gezien (CB) en een hybride **Pontische Meeuw x Zilvermeeuw** stond op 21/10 op het basalt (IM, TL). Verrassend was de verschijning van een adulte **Grote Burgemeester** op de zeedijk van WK op 12/11 (PAW e.a.). Volwassen vogels zijn in Nederland uitgesproken schaars. Op 15/11 pleisterde er een Grote Burgemeester in 1e wk op de zeedijk (IM e.a.) en op 22/11 vlogen er maar liefst vier exemplaren langs de telpost, waaronder een 2e wk en alweer een adult (IM e.a.). De 1e wk vogel die op 25/11 op de zeedijk stond (PAW), had het daar zo naar zijn zin dat hij tot in maart bleef hangen. Volwassen **Baltische Mantelmeeuwen** werden door de meeuwenfreaks gedetermineerd bij WK op 03/10 (zeedijk, IM en T. Muusse), 20/10 (Vroon, IM) en 22/10 (zeedijk, IM). Een vermoedelijke 2e kj **Heuglins Meeuw** stond op 03/10 in het Vroon (IM, T. Muusse). Tussen 08/09 en 12/09 trokken er een slordige 17000 **Visdieven** langs WK (TL). Ook **Noordse Sterns** werden hier heel regelmatig gezien, met enkele tientallen vogels in september en oktober en de laatste twee op 02/11 (IM). Het hoogste aantal langstrekkende **Dwergsterns** was 51 ex op 10/09 (TL). Leuk om te vermelden, maar vermoedelijk net buiten de Walcherse grenzen: op 12/09 zag MH twee **Reuzensterns** in oostelijke richting langs de Piet het Veerse Meer op vliegen. **Zwarte Sterns** deden het ook heel goed, met op 10/09 200 ex (TL) en op 12/09 zelfs 1182 ex langs WK (IM). Daarmee werd het oude dagrecord meer dan verdrievoudigd (was 339 op 14/08/2004)! Toen iedereen dacht dat het al winter was, vloog op 22/11 (!) opeens nog een adult zomerkleed Zwarte Stern langs WK (div). Een lekkere krent voor de trektellers die op 10/09 op de zeedijk zaten, was de juveniele **Witvleugelstern** die met twee Zwarte Sterns mee vloog (AvG, GD, RoJ, TL). Enkele dagen later zag TL bij het Zuiderhoofd een op Walcheren nog zeldzamere soort in de vorm van een juveniele **Witwangstern**. Deze bleef daar enige tijd met wat Zwarte Sterns en Visdieven foerageren, voordat hij verder naar zuid vloog. Naast een aantal 'losse' **Zeekoeten** op verschillende dagen in september en oktober werden er op 13/11 24 ex langs WK geteld (PAW). Alken verschenen daar op 28/10 (RS, TL), 21/11 (2 ex, IM) en 22/11 (IM). De twee **Kleine Alken** die hier op 21/11 passeerden (A. Vink), waren dit najaar nog zeldzamer dan **Papegaaiduikers**. Die vlogen hier namelijk langs op 29/09 (SL, AvG, TL), 03/10 (TL) en 04/10 (PAW, CB e.a.). De laatste Walcherse **Zomertortel** (een juveniel) werd op 30/09 gezien langs de Baaiweg bij WK (PAW). Een mooi aantal van 902 **Houtduiven** vloog op 18/10 langs de Nolledijk (RS, PAW). Er werden zes **Velduilen** gemeld: 11/09 over WK (SL), 19/09 kort ter plaatse

Ransuil, 30 oktober 2008, Westkapelle. Foto: Pim Wolf

op de zeedijk van WK en daarna door naar oost (IM), van 26/09 tot 28/09 in het Zandvoortweggebied (IM, CB, RoJ), 27/09 langs de provinciale weg tussen Grijpskerke en Oostkapelle (T. Muusse), 25/10 met Kauwen over WK vliegend (TL) en 31/10 ook met Kauwen over Zoutelande (PLM). Op 16/10 vloog een **Ransuil** ver over zee bij WK (RS e.a.) en op 30/10 kwam er eentje vanuit zee. Deze bleef lang genoeg op het basalt zitten voor een fraaie foto (PAW). Op 31/10 was er één ter plaatse in Vlissingen (JG) en op 26/11 werd er overdag één gefotografeerd in de Mortiere, Middelburg (P. van den Hoek). **Kerkuilen** werden gezien bij Arnemuiden op 21/10 (M. Bokje) en in het Zandvoortweggebied op 25/11 (RoJ). **IJsvogels** waren voor iedereen die dat wilde te zien, met in totaal 108 meldingen (sep 35, okt 37, nov 36). De beste dag voor **Veldleeuweriken** was 18/10 met 1370 ex vliegend langs de Nolledijk (RS, PAW). **Boomleeuweriken** werden ook relatief veel gezien (N = 437) met goede trekdagen op de Nolledijk op 10/10 (47 ex, TL) en 25/10 (60 ex, TL). Een erg vroege **Strandleeuwerik** werd op 17/09 gezien op de zeedijk van WK (E. Verhulst). Daarna volgden er waarnemingen van individuen op 03/10 (zeedijk, A. de Jong, P. Verhelst), op 21/10 (Vroon, PAW) en op 23/10 zat er kortstondig een groepje van 12 ex in het Vroon (RS). Daar scharrelde op 17/10 ook een **Waterpieper** rond (PAW) en op 25/10 zat er eentje tussen de Oeverpiepers op de zeedijk (TL). Twee late **Boompiepers** trokken op 23/10 over de Nolledijk (TL, PAW). In totaal werden tien overtrekkende **Grote Piepers** gezien of gehoord (sep 2, okt 8). De enige die echt goed bekeken kon worden was op 23/09 langdurig ter plaatse in het Vroon bij WK (RS). Een van de zeldzaamste soorten van dit overzicht was de **Mongoolse Pieper** die op 11/10 over het opslagterrein van WK vloog (PAW, CB). Omdat beide waarnemers de vogel goed gezien hadden en vooral omdat PAW de roep goed op de meedraaiende soundrecorder had staan, is de vogel inmiddels door de CDNA aanvaard (ongeveer het zesde geval voor Nederland). **Duinpiepers** waren tamelijks schaars met vier meldingen van in totaal vijf overvliegende vogels: 09/09 WK (PLM), 11/09 WK (2 ex, TL), 11/09 Nolledijk (PAW) en 21/09 Sloegebied (PLM). Niet minder dan 368 **Grote Gele Kwikstaarten** werden ingevoerd, waarvan het leeuwendeel over WK of langs de Nolledijk vloog. Het hoogste aantal (47 ex) vloog op 07/10 over WK (IM). **Pestvogels** waren weer eens ouderwets schaars: op 02/11 was er eentje kort ter plaatse in WK (FA) en op 11/11 ontdekte de jongste Walcherse vogelaar twee Pestvogels naast zijn school in de wijk Klarenbeek, Middelburg (MG). Eén van de vogels bleef tot 17/11 (div). **Gekraagde Roodstaarten** waren dit najaar niet bijzonder talrijk met dagmaxima van 20 vogels op WK op 24/09 (CB) en 25/09 (TL).

Pestvogel, 11 november 2008, Middelburg. Foto: Corstiaan Beeke

Voor **Paapjes** geldt hetzelfde. Op 24/09 zaten er negen op de manege van WK (TL). Op dezelfde datum was de **Tapuit** wel goed vertegenwoordigd met 64 ex in en rondom WK (TL). Een mogelijke **Blonde Tapuit** werd langs vliegend gezien over de duinen bij Dishoek op 25/09 (JG). **Beflijsters** waren opvallend schaars met in totaal slechts zeven gemelde vogels. Opvallende meldingen van **Merels** waren er op 01/11 toen er in twee uur tijd 128 ex in kleine groepjes uit zee kwamen op WK (IM, PB) en op 02/11 toen er 539 ex langs de Nolledijk vlogen (PAW). Een vroege **Kramsvogel** was op 11/09 kort ter plaatse op het opslagterrein van WK (RS, RoJ) en een hoog aantal van 6124 ex passeerde de Nolledijk op 18/10 (RS, PAW). De **Koperwiek** had meer goede trekdagen, met als beste dag 07/10 toen er maar liefst 17460 ex op de Nolledijk werden 'getikt' (PAW, TL). Op 26/09 werden hier 1002 trekkende **Zanglijsters** genoteerd (PLM) en op 18/10 zelfs 2130 ex (PAW, RS). Op 17/10 zag E. Reinstra een gewonde **Goudlijster** op het opslagterrein van WK. Helaas verloor hij de vogel al snel uit beeld en kwam een aantal toegesnelde vogelaars te laat. Gelukkig hadden zij ook al een goede dag omdat ze net de door RS ontdekte Kleine Geelpootruiter in het Vroon bekeken hadden. **Graszangers** lijken het goed naar hun zin te hebben op Walcheren. Naast de bekende vogels in het Sloegebied (maximaal drie vogels, JW en RS) werden er vanaf half september ook maximaal drie vogels op het opslagterrein van WK gemeld (div). Bovendien vlogen er Graszangers over de Nolledijk op 14/09 (KL, RS), 10/10 (TL) en 13/10 (PLM, TL). In november werd er geen enkele meer gemeld. Een opvallend aantal van 47 **Zwartkop-**

Bladkoning, 1e-jrs, 9 oktober 2008, Oranjezon. Foto: Adri Joosse

pen trok van struik tot struik langs de Nolledijk op 10/10 (TL). De enige **Fluiter** in deze periode zat op 16/09 en 18/09 op de begraafplaats van WK (TL, IM). Walcheren werd niet overgeslagen in de stortvloed van **Bladkoninkjes** die in heel Nederland merkbaar was tussen eind september en half oktober. Het is moeilijk vast te stellen hoeveel vogels er precies op Walcheren werden gezien, maar een voorzichtige schatting komt uit op 25 exemplaren. Minimaal 12 verschillende vogels werden op WK gezien, zes vogels trokken langs de Nolledijk en verder waren er de volgende meldingen: 25/09 Reijershove, Middelburg (E. Paree), 07/10 Zoutelande (2 ex, RS) en één exemplaar langs de Trommelweg, Domburg (PAW), 09/10 vangst Oranjezon (AJ), 10/10 Grijpskerke (JTu, J. Sytsma) en 18/10 Joossesweg, WK (RS). Het was ook een goed najaar voor **Goudhaantjes**: op 27/09 zaten er enkele honderden op WK (IM en T. Muusse), op 09/10 werden er maar liefst 95 gevangen en geringd in Oranjezon (AJ) en verder waren er topdagen van langstrekkende Goudhaantjes op de Nolledijk op 10/10 (522 ex, TL), 13/10 (594 ex: nationaal dagrecord, TL) en 20/10 (322 ex, IG en PAW). De hoogste dagtotalen

Vuurgoudhaantje, 30 oktober 2008, Westkapelle. Foto: Floor Arts

Vuurgoudhaantjes werden daar genoteerd op 13/10 (10 ex, TL) en 23/10 (19 ex, dagrecord, PAW en TL). Op 30/10 raapte FA er eentje op van zijn stoep in WK. **Baardmannetjes** verschenen uitsluitend op WK met op 11/10 (2 ex in het Vroon, E. Verhulst) en één vliegend over het opslagterrein (PAW, CB, IM), op 13/10 2 ex eerst ter plaatse op het opslagterrein en daarna doorvliegend (RS), op 18/10 een groep van 17 ex in de oostkreek (PLM) en op 25/10 twee vogels in de voormalige ijsbaan (TL). **Bonte Vliegenvangers** werden bijna alleen maar op het opslagterrein e.o. en op het kerkhof van WK gezien, met maxima van 7 ex op 17/09 (TL) en op 24/09 (CB). Op 27/09 werd een **Kleine Vliegenvanger** ontdekt in een tuin die aan de NW-zijde aan de Kreek van WK grenst (IM, B. Rijksen). In deze tuin zat er overigens vier jaar geleden ook al één. De vogel was erg stiekem, maar werd in de loop van de dag toch nog door een handvol andere vogelaars gezien. 's Middags werd bovendien een mogelijke tweede vogel gehoord op het kerkhof (T. Muusse). Imposante trek van **Zwarte Mezen** was zichtbaar vanaf de Nolledijk op 10/10. De 3646 ex die toen langstrokken (TL e.a.) vormden net geen nieuw dagrecord (blijft staan op 3748 ex op 16/10/1996). Een andere goede dag op dezelfde telpost was 13/10 met 1845 Zwarte Mezen (PLM, TL). Dezelfde twee data leverden ook geweldige trek van **Pimpelmezen** (5824 ex resp. 6230 ex) op en op 13/10 werden daar ook nog eens 4198 **Koolmezen** geteld (TL). Heel verrassend was het langdurige verlijf van een **Boomklever** op Walcheren. Op 03/11 hing er één aan de pinda's in de tuin van JG in Dishoek. De laatste melding van

Grauwe Klauwier, 13 oktober 2008, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke

deze vogel was op 07/12 door FT. Landelijk veel schaarser, maar op Walcheren minder zeldzaam was de onvolwassen **Grauwe Klauwier** die op 11/10 in het Vroon werd opgemerkt (M. Zevenbergen, GT, IM). Misschien wel dezelfde vogel zat op 13/10 en 14/10 naast camping Moens, ook aan de rand van het Vroon (RS e.a.). In hetzelfde gebied zat op 10/10 een **Klapekster** (JTu, J. Sytsma). Een dag later vloog er eentje over het opslagterrein van WK (CB, IM, PAW) en op 13/10 herhaalde dat tafereel zich (CB, PAW, RS). De vierde Klapekster van het najaar vloog op 02/11 langs de Nolledijk (PAW, PLM). De enige **Wielewaal** die werd doorgegeven vloog op 19/09 over Dishoek (JW). Een mooi aantal van 1097 **Ringmussen** werd op 13/10 vanaf de Nolledijk geteld (PLM, TL). Grote aantallen **Vinken** passeerden daar op 07/10 (34980 ex, TL en PAW), 10/10 (27290 ex, TL) en 13/10 (43370 ex, PLM en TL). Voor Walcherse begrippen trokken er veel **Appelvinken** door (N = 120), vooral in de tweede helft van oktober. Beste dag was 23/10 met 42 ex langs de Nolledijk (PAW, TL). Bijna algemeen te noemen waren de **Europese Kanaries**, waarvan er in totaal niet minder dan 47 werden opgemerkt, waarvan 36 alleen al in oktober. De meeste vlogen uiteraard over WK en langs de Nolledijk, met op 13/10 7 ex en op 23/10 6 ex op de laatste genoemde telpost. Mooie groepen **Grote Barmsijzen** trokken over WK op 23/11 (31 ex, PAW) en 25/11 (35 ex, PAW) en op diezelfde datum ook over Zoutelande (40 ex, FA). De waarneming van 20 **Fraters**, vliegend over de zeedijk van WK op 23/11 (JW) is tegenwoordig echt bijzonder te noemen. Hoge aantallen **Kruisbekken** trokken langs de Nolledijk op 07/10 (73 ex, PAW en TL,) en 13/10 (74 ex, PLM en TL). Een mogelijke **Grote Kuisbek** was op 09/09 eerst kort ter plaatse en vloog later over bij Dishoek (JG). Er werden vanaf de Nolledijk zeven overvliegende **Geelgorzen** opgemerkt: 07/10 2 ex (RS), 18/10 (RS, PAW), 23/10 2 ex (PAW, TL) en 02/11 2 ex (PLM). Naast 13 overtrekkende **IJsgorzen** in de gehele periode (waarvan 10 in oktober) werd een groepje van vijf foeragerende vogels gezien op een braakliggende akker ten zuiden van WK op 07/10 (PAW). Vanaf 16/10 werden regelmatig **Sneeuwgorzen** op de zeedijk van WK aangetroffen met een maximum van 7 ex op 23/11 (PAW). Op 13/11 vlogen er daar in totaal ook nog 20 ex langs (MK, SL). Daarnaast werden er losse individuen gezien op het strand bij Oranjezon op 20/10 (TL) en 16/11 (JW) en langs de Ossenbergweg in het Zandvoortweggebied op 02/11 (RoJ).

December 2008 – Februari 2009

Hoewel het in de winter onderhoudend vogels kijken is op Walcheren, leverde deze periode slechts één echt zeldzame soort op. De Grote Pijlstormvogel had helaas het loodje gelegd. Toch kunnen 'binnenlandvogelaars' alleen maar dromen van veel soorten in het onderstaande overzicht…

Op 14/01 zwom een **Roodkeelduiker** op het Veerse Meer (PAW) ter hoogte van Jachthaven Oostwatering. Het hoogste dagtotaal langs WK was 65 op 24/01 (PAW). Leuk was een groepje van drie **Parelduikers** dat van 07/12 tot 11/12 ter hoogte van het Caisson op het Veerse Meer foerageerde (CB, TL, e.a). Eén vogel bleef zeker tot 14/12. Ook vlogen er Parelduikers langs WK op 26/12 (RS), 28/12 (RS) en 21/01 (PAW, IM). Op 10/12 kregen de Parelduikers op het Veerse Meer gezelschap van een 1e wk **IJsduiker** (CB, TL, e.a.) die tot in elk geval 23/12 aanwezig bleef. De enige andere gemelde IJsduiker vloog op 21/01 over zee naar oost bij Oranjezon (MK). Vrijwel de gehele periode werden één of twee **Roodhalsfuten** gezien op het westelijk deel van het Veerse Meer, maar alleen op 10/12 werden hier drie vogels geteld (CB). **Kuifduikers** bevolkten hetzelfde gebied, met een maximum van vijf op 13/12 (CB). Het hoogste aantal **Geoorde Futen** werd op 10/12 geteld met 110 exemplaren tussen de Haringvreter en de Veerse Dam (CB, TL). Op 12/01 zwommen vijf Geoorde Futen op de Westerschelde ter hoogte van de spuikom van Ritthem (PAW). Ronduit uniek was de vondst van een **Grote Pijlstormvogel** op het strand van Dishoek op 07/01 (JG). De enige **Noordse Stormvogel** die gemeld werd had ook het loodje gelegd en lag op 30/01 op de kant bij de spuikom van Ritthem (P. Westerbeke). De Westerschelde-

Grote Pijlstormvogel, 7 januari 2009, Dishoek. Foto: Jan Goedbloed

demonding was ook de 'place-to-be' als je **Kuifaalscholvers** wilde zien. Op 07/12 (JW) en 21/12 (MK) werd een 1e wk gezien op de Westerschelde bij de spuikom van Ritthem. Daarna bleken er tussen 09/01 (JG) tot 14/01 opeens vijf Kuifaalscholvers in die omgeving rond te hangen, met op 11/01 mogelijk zelfs zes vogels. Van 14/01 tot 17/01 werden er nog vier gezien en daarna nog slechts ééntje tot 07/02 (JW).

Kuifaalscholver, 7 december 2008, Ritthem. Foto: Jaco Walhout

Roerdomp, 31 december 2008, Veerse kreken. Foto: Jaco Walhout

Bijzonder waren de meldingen van **Roerdompen**, met waarnemingen op 31/12 in de Veerse Kreken (JW) en op 24/01 bij de Oostkreek van Westkapelle (RoJ). De waarnemingen van **Grote Zilverreigers** hebben vermoedelijk betrekking op maximaal twee vogels: 12/12 één in de plasjes langs de Polredijk (J. Giglot), 24/12 ééntje in het Caisson aldaar (JS), 28/12 en 09/01 langs de Munnikweg ten zuiden van Oranjezon (CB) en 02/01 en 03/01 weer één respectievelijk twee vogels in de omgeving van de Veerse Kreken (GT e.a.).

Op de slaapplaats in het Veerse Bos werden op 21/12 26 (D. Benders) en op 26/12 zelfs 33 (HH) **Kleine Zilverreigers** geteld. Na twee vorstperiodes waren verreweg de meeste Kleine Zilverreigers verdwenen en werden verspreid op Walcheren nog slechts individuen en duo's gezien. De enige winterse **Lepelaar** werd op 06/01 gemeld op het Aardbeieneiland in het Veerse Meer (PAW). De eerste aankomst van Lepelaars was half februari te zien: 14/02 vijf over Oost-Souburg (ES) en 15/02 twee over Middelburg (MK). Vanaf 26/02 waren er maximaal zes aanwezig in het Zandvoortweggebied (J. Sytsma).

Op 12/01 werd een dode **Chileense Flamingo** opgeraapt op het strand van de Boulevard van Vlissingen (SL). De vogel droeg een rode kleurring (ZV46) en bleek, zoals verwacht, afkomstig te zijn uit het Zwillbrocker Venn in Duitsland. Voor Walcherse begrippen werden hoge aantallen **Kleine Zwanen** geteld: op 22/12 45 ex in het Zandvoortweggebied (TL), op 06/01 122 ex langs de Meinersweg (TL), op 15/01 46 ex langs de provinciale weg tussen Grijpskerke en Aagtekerke (PAW) en tussen 24/01 en 26/01 pendelde een groep van 70 Kleine Zwanen tussen het Zandvoortweggebied en de weihoek van Hoogelande (div). Veel schaarser waren de **Wilde Zwanen** met vanaf 28/12 tot 13/01 twee vogels langs de Meinersweg (CB e.a.) en op 18/01 (dezelfde?) twee langs de Baaijenshovenseweg bij Aagtekerke (PAW). Op 24/12 werden drie (en mogelijk zelfs vijf) **Taigarietganzen** gedetermineerd langs de Zandvoortweg (TL). Mooie groepen **Kleine Rietganzen** passeerden Walcheren: 07/12 85 over Vlissingen (PLM), 22/12 150 over Vlissingen (PLM), 20/01 120 over Veerse Dam (PAW) en 320 over WK (TL) en op 21/01 540 over WK (FA). Daarnaast zaten er op 25/01 eentje en op 07/02 twee langs de Meinersweg (PAW, RS), op 05/02 vier in het Zandvoortweggebied (RS, TL) en op 11/02 één langs de Hondegemseweg, Grijpskerke (PAW, GT). Een vermoedelijk ontsnapt vrouwtje **Krooneend** zwom vanaf 28/01 in het Kanaal door Walcheren tussen Oost-Souburg en Middelburg (R. van der Linden, RoJ). Een vrouwtje **Topper** zwom van 31/12 tot in elk geval 21/01 op het Veerse Meer bij Jachthaven Oostwatering (IG, MG e.a). Een vrouwtje **Zwarte Zee-eend** werd tussen 01/12 en 06/01 gezien op het Veerse Meer in de omgeving van de Haringvreter (CB e.a) en van 01/12 tot 14/12 zwom daar ook een vrouwtje **Grote Zee-eend** rond (CB e.a). Een ander exemplaar zwom voor de kust bij Westkapelle tussen 09/01 en 15/01 (div). Hier vlogen bovendien Grote Zeeeenden langs op 03/12 (3 ex, TL), op 22/12 (3 ex, TL) en op 23/02 (4 ex, R. van Tiel). **Nonnetjes** werden wat meer gemeld dan in de winter van 2007/2008: 23/12 een ♀ in de Oranjeplaatkreek (J. van Laerhoven), 07/01 een ♂ bij de waterzuivering van Ritthem (FA), 16/01 een ♀ in de watergang langs de Meinersweg (RoJ), 16/01 en 18/01 een ♀ in de Veerse Kreken (PAW, MK, MA) en 02/02 vloog er een ♀ langs WK (PAW). De volgende **Grote Zaagbekken** werden doorgegeven: 25/12 een ♀ in de westhoek van het Veerse Meer (CB), 28/12 een ♂ langs WK (RS), van 11/01 tot 16/01 een ♂ op het Veerse Meer langs de Polredijk (div), 15/01 vloog een ♀ over de tuin van PAW (deze was daarna ter plaatse in klein wak in een bevroren sloot in de wijk Lammerenburg, Vlissingen) en tenslotte zwom een paartje bij de draaibrug van Souburg op 17/01 (AO). De enige melding van **Bruine Kiekendief** in deze periode werd gedaan op 22/02 bij Gapinge (A. Sterk). Veel vogelaars zijn vaak buiten geweest deze winter en dat resulteerde in niet minder dan 50 meldingen van **Blauwe Kiekendieven** (dec 20, jan 17, febr 13). Ook **Haviken** deden het goed met in totaal 13 meldingen verspreid over heel Walcheren. De volwassen **Zeearend** die ES op 12/02 over het noordwesten van Middelburg zag flappen, hadden velen ongetwijfeld graag gezien, maar kon alleen nog door T. Koppejan worden opgepikt boven de Noordweg. Het hoge aantal van 53 meldingen van een **Slechtvalk** (dec 20, jan 14, feb 19) heeft uiteraard veelal betrekking op dezelfde individuen. **Smellekens** waren een stuk schaarser (N = 8) met waarnemingen bij Gaping op 03/12 (A. Sterk), op 29/12 langs de Meinersweg (R. van Tiel), op 07/01 in het Oude Veerseweggebied (JW), op 15/01 bij de opspuiting Scheldepoort (R. van der Linden), op 03/02 (PAW) en 04/02 (RoJ) in het Zandvoortweggebied, op 04/02 in de Kleversekerkse weihoek (JW) en op 13/02 in het Vroon bij WK (TL). Het maximumaantal **Goudplevieren** in het Zandvoortweggebied was 1350 ex op 01/12 (PAW). Een voor Walcherse begrippen mooie concentratie van 74 **Bontbekplevieren** stond op het strand ter hoogte van Oranjezon op 23/12 (G. van den Ende). Vooral langs de Zandvoortweg werden regelmatig **Kemphanen** gezien, met als hoogste aantal 87 ex op 25/12 (RS). De held van deze periode was zonder twijfel de **Kleine Strandloper** die vanaf 16/12 (RS) een poging tot overwinteren deed in het Vroon bij WK. Hij hield het in elk geval uit tot 11/01 (CB), toen hij zijn kostje bij elkaar scharrelde tussen de schaatsers. In dit nummer wordt deze dappere vogel geëerd met een foto op de cover. Winterse **Oeverlopers** waren zoals gewoonlijk uiterst schaars: op 22/12 liep er eentje langs het kanaal door Walcheren ter hoogte van de Abeelseweg (RoJ) en op 06/01 en 07/01 zat er één in een klein slootje aan de rand van West-Souburg (FA, PAW). **Bokjes** werden gemeld op 07/12 en 21/12 op het Schor van Ritthem (JW, MK), op 03/01 bij een wak in de verder bevroren Kreek van WK (JW) en op 16/01 vloog er één op uit het Vroon bij WK (RoJ). Er werden deze winter heel veel **Houtsnippen** op Walcheren gezien: in december 15 ex, waarvan er 11 op 23/12 geteld werden vanaf de Emmaweg

bij Oranjezon (MK). In januari waren er 48 meldingen, met als meest opvallende waarnemingen 6 ex op 06/01 in de binnenduinrand tussen WK en Vlissingen (FA) en 7 ex in de duinen bij de Nolledijk op 29/01 (PAW). In februari volgden er nog 13 meldingen, waaronder een raamslachtoffer in WK op 15/02 (FA). De **Grote Jager** was vrijwel afwezig deze winter, met één enkele melding op 23/12 langs WK (IM). Naast de meest plaatstrouwe **Zwartkopmeeuw** van Nederland (draaiburg Souburg) waren er waarnemingen van Zwartkopmeeuwen op 09/01 in de binnenhaven van Vlissingen (PAW), op 03/02 in het Nollebos (PAW), op 11/02 langs de Westerscheldedijk ter hoogte van de buitenhaven van Vlissingen (PAW) en op 21/02 vliegend langs WK (AO). Het betrof steeds een volwassen vogel in winterkleed. Een gedeeltelijk leucistische **Dwergmeeuw** hing voor de kust bij WK van 22/12 tot 23/01 (TL e.a). Een opvallende verschijning en een onverwachte nieuwe 'tuinsoort' was de adulte **Drieteenmeeuw** die op 10/02 over de binnenstad van Middelburg vloog (MK). Fanatiek meeuwen kijken op WK leverde niet minder dan 43 waarnemingen van **Geelpootmeeuw** op (dec 31, jan 3, feb 9). Daarnaast was een adult aanwezig aan de binnenzijde van de Veerse Dam op 24/01 (RS) en stond er op 20/02 een gekleurringde hybride **Geelpoot- x Zilvermeeuw** op de zeedijk van WK (PAW). **Pontische Meeuwen** waren bijna net zo 'algemeen' als Geelpootmeeuwen met 32 meldingen van WK (dec 21, jan 8, feb 3). Op 10/12 zwom een 3e wk Pontische Meeuw op het Veerse Meer voor de steiger van Oostwatering (CB, TL) en op 27/02 was een 2e kj aanwezig in de vest van Middelburg (SL). Opvallend genoeg overwinterde net als een jaar eerder een 1e wk **Grote Burgemeester** in de omgeving van WK. De vogel werd regelmatig op de zeedijk aangetroffen, maar soms ook in het Vroon. De 1e wk Grote Burgemeester die op 03/12 en op 12/12 op het strand van Zoutelande werd gezien (SL, FA) betrof vermoedelijk dezelfde vogel. Er vlogen **Zeekoeten** langs WK op 12/01 (PAW), 16/01 (2 ex, MK), 20/01 (TL) en de enige die besloot even uit te rusten op zee werd prompt opgegeten door een Grote Mantelmeeuw (24/01, PAW). Op 23/01 vloog een **Alk** naar noord op dezelfde locatie (PAW). Er werden aardig wat **Ransuilen** gemeld: 12/01 2 ex langs het puinpad van WK (PAW, FA, GT), 21/01 jagend bij de kruising A58 – Schroeweg (PB), 25/01 6 ex in een boom in de wijk Paauwenburg, Vlissingen (Tim Meininger), 17/02 in het Bungalowpark aan de oostkant van WK (JT), 21/02 in de wijk Klarenbeek, Middelburg (JT) en tenslotte op 27/02 langs de Prelaatweg in WK (JT). **Velduilen** wisten Walcheren ook te vinden, getuige waarnemingen op 26/12 (RoJ) en 27/12 (CB) op het Schor van Ritthem, op 18/01 jagend langs de Pioniersweg bij Grijpskerke (PAW) en op 27/01 langs de Zandvoortseweg, Sint Laurens (TL, CB). Op 30/12 zat een **Kerkuil** in een boom in de Breeweg, Middelburg (CB). Daarna volgden er waarnemingen op 02/02 bij Buiten de Veste, Veere (GT), op 14/02 aan de oostkant van WK (JT), op 21/02 jagend langs de Strandweg bij Dishoek (M. Lieman) en op 23/02 bij Zoutelande (FA). Op de A58 ter hoogte van Souburg lag een dode Kerkuil op 31/01 (RS). De weken voordat het ging vriezen werden er nog veel **IJsvogels** gemeld (52 meldingen in december), maar daarna werd dat aantal snel minder (jan 32, feb 4). Na een groepje van 8 **Boomleeuweriken** op 10/01 ten westen van Koudekerke (PLM) werd er op 17/01 eentje gezien langs de Galgeweg ten noordwesten van Vlissingen (PLM), op 25/02 zaten er twee in het Vroon bij WK (PAW) en op 26/02 foerageerde er één op een akker langs de Havenweg ten oosten van Vlissingen (IG). **Grote Gele Kwikstaarten** waren niet echt schaars met in totaal 39 meldingen. Het merendeel had overigens betrekking op enkele vogels in de omgeving van Ritthem. Mannetjes **Rouwkwikstaart** werden gezien op 20/01 langs de Meinersweg bij Hoogelande (TL), op 02/02 in het Oude Veerseweggebied (PAW) en tussen 18/02 en 27/02 één en later zelfs twee vogels langs de Havenweg bij Ritthem (FA). Heel onverwacht was de **Pestvogel** die op 06/02 langs de Nolledijk vloog (PAW). De enige **Zwarte Roodstaart** die werd gemeld zat op 02/01 langs de Maanweg ten oosten van de buitenhaven van Vlissingen

Grote Burgemeester, 25 januari 2009, Westkapelle. Foto: Corstiaan Beeke

Velduil, 27 januari 2009, Zandvoortseweg. Foto: Thomas Luiten

Appelvink, 4 februari 2009, Toorenvliedt. Foto: Marcel Klootwijk

(PAW). Er waren twee plaatsen waar regelmatig **Roodborsttapuiten** gezien werden, namelijk het Schor van Ritthem en het Vroon / de zeedijk van WK (twee vogels). Daarnaast zat er een ♂ langs de Stenen Kruisweg op 26/02 (PAW, CB, IG). De enige **Graszanger** die in deze periode werd ingevoerd 'tsipte' op 25/12 over de begraafplaats van Middelburg (KL). Naast diverse meldingen (verspreid over de gehele periode) van 1 à 2 **Zwartkoppen** op het opslagterrein van WK werd er op 03/01 eentje gezien in de duinen bij Joossesweg, ten zuiden van WK (J. en M. Zorgdrager). Er werden 14 **Tjiftjaffen** doorgegeven (dec 6, jan 6, feb 2). **Vuurgoudhaantjes** zaten op 12/01 in de wijk Klarenbeek, Middelburg (J. Sytsma), op 04/02 langs de Energieweg, Vlissingen (FA) en op 18/02 in de binnenstad van Middelburg (MK). De **Boomklever** die vanaf 03/11 regelmatig op de pinda's in de tuin van Jan Goedbloed zat, werd op 07/12 voor de laatste keer gemeld in Dishoek (FT). **Zwarte Mezen** vrolijkten de binnenstad van Middelburg op op 12/12 (2), en daarna op 24/01 (1) en op 18/02 (2, allen door JW). Tussen 05/12 en 12/02 werden maximaal twee **Roeken** ter plaatse gemeld uit het Vroon bij WK (div). Op 01/12 zat een groepje van 7 **Grote Barmsijzen** langs de Kreek van WK (JT) en op 08/12 vloog er eentje over het Zilveren Schor (RoJ). Leuk was de groep van 20 Grote Barmsijzen die op 23/02 te zien was vanuit de keuken van CB (ook door GT). Naast een 'losse' **Appelvink** op 02/12 in Oranjezon (MK) werden meerdere vogels gezien bij Buiten de Veste, Veere (vanaf 28/12 maximaal twee, CB e.a.), in het centrum van Middelburg (vanaf 29/12, oplopend tot zes vogels, JW), in Park Toorenvliedt (vanaf 01/02 maximaal vijf, div.) en in de duinen bij Dishoek (op 06/02 7 ex, JG). **Goudvinken** werden zoals gebruikelijk gemeld uit de binnenduinrand bij Dishoek, Oranjezon en de omgeving van Jachthaven Oostwatering. Daarnaast werd er eentje gehoord op het puinpad van WK op 12/01 (PAW, GT). Op 26/01 zaten 15 **Kruisbekken** in Oranjezon (PAW). Een fraaie groep van 17 **Sneeuwgorzen** zat op 05/12 op de zeedijk van WK (IM). Verder vloog er op 09/01 eentje over de Westerscheldedijk ter hoogte van de spuikom van Ritthem (JG) en zaten er op 21/01 en 28/01 drie op de pier van de Sloehaven (PAW, R. van der Linden). Leuk was tenslotte de **IJsgors** die op 15/01 wat rond vloog in de omgeving van 't Vroon bij WK (PAW).

Corstiaan Beeke